

حکایت حضرت سلطان باشی یزید صاحب بسطامی و پادشاه همان وقت

نقل قول از زبان پدر کلان بزرگوارم جناب مرحوم حاجی غلام محی الدین خان حیدری
دوستان عزیز و خوانده گان محترم!

میگویند که پادشاه وقت آنقدر به وجود و شخصت جناب مبارک حضرت سلطان باشی یزید صاحب بسطامی احترام و عقیده خاصی داشته بود که به اصطلاح گیلاس آب ویا لقمه نان را بدون موجودیت آنجناب نمیخوردند و بطوری همیشه جناب سلطان باشی یزید از این رویه نیک شخص پادشاه و هچنان از بی صبری نفس ویا شکم خود بکلی به عذاب بوده خصوصاً در وقت نزدیک شدن غذا چاشت ویا شب.

به هر صورت!

روزی سلطان باشی یزید صاحب بسطامی در عالم بالا بحضور خداوند بزرگ ج به عرض و نیازی بوده کد در همین اثنا نفس ویا شکم آنجناب میگفت که یا سلطان باشی یزید در این کلبه درویشی بجزا وظیفه نمودن کدام کاری دیگر نداشت و نداری برو که برویم در قصری پادشاهی که همه و همه منتظر قدمهای شما بوده تا که من هم در ارجان نان های رنگاه رنگ پادشاهی را بخورم زود باش وظیفه خود را ترک بکن ای مرد ساده این کارها چندان فایده نداشت و ندارد برو که برویم شکم خود را سیر کنند و من بسیار گرسنه شدم.

خلاصه اینکه! اعصاب ان مبارک بی اندازه خراب شده ویک مشت محکم در بالای شکم خویش حواله نموده و گفت که ای نفس شیطان لعین من اینک وظیفه خود را ترک نمودم خوش شده اید و از همین لحظه به بعد اگر خوردن نان پادشاهی را بالایت حرام نساختم من دیگر سلطان باشی یزید بسطامی نباش.

به همه حال!

جناب سلطان با تقریب قیافه از کلبه درویشی خود بیرون برآمده و دران محله که یک زن رقصه آواز خوان زنده گی مینمود به عقب خانه اش رفته و دروازه کوچه آنرا ترک، تک زده که لحظه بعد همان زن رقصه دروازه کوچه خود را باعجله و خوشی های تمام باز کرده و فکر مینمود که شاید کدام محفل عروسی ویا شب نشینی باشد.

زمانیکه چشم رقصه بچشمان جناب مبارک حضرت سلطان باشی یزید صاحب بسطامی افتاده فور آخود را

در قدمهای انجناب اندخته عرض نموده و گفت. که یا سلطان با یزید صاحب من بد کرده ام دیگر رفاصه گیری نمی کنم، قربانی شوم مرا این بار بیخش.

شخص سلطان با هر دو دستان خود از پازو آن زن رفاصه محکم گرفته و انرا از روی زمین بلند نموده و فرمودند که ای زن رفاصه من بخاطر مانع شدن کاری های شخصی شما به عقب دروازه کوچه ات نیامدم. بلکه بخاطر این آمدم تا مرا کمک کنید و یقین کامل داشته و دارم که جز از شما کسی دیگر نبوده و نیست تا مشکلی مرا حل نماید زن جوان رفاصه آواز خوان عرض نموده و گفت که یا جناب سلطان با یزید صاحب بسطامی بادیدن شما چشم‌انم روشن شده خودم واولادها می فدایت هر فرمانیکه باشد آنرا به قیمت جانم برایت انجام میدهم.

شخص سلطان گفت که ای زن رفاصه پس در انصورت حرف مرا دقیق گوش کن .....؟ این تسبیح را که در دستم می بینی تحفه قیمتی شخص پادشاه بوده که برایم لطف نموده است. این را شما بگیرید و من فرد اب منظور صرف نان چاشت نزد پادشاه میروم و توانجا آمده با داد و فریاد های بلند، بلند بگوئید که ای پادشاه همین شخصی که در پهلوی شمانشسته دیشب تا به صبح هم رایم هم بستر بوده زمانیکه پول خود را از نزد اش مطالبه نمودم در عوض این تسبیح را برایم گذاشته است .....؟ با شنیدن چنین موضوع بانهم رفاصه خود را بحالت گریه کنان در قدمهای سلطان اندخته و گفت که ای سلطان عالم چه میشنوم نمی دانم که خواب هستم و یا بیدار من کورشوم که چنین کاری بدرابط حق شما انجام بدhem.

سلطان گفت که ای زن رفاصه من امروز بیک امیدی در عقب دوازه کوچه ات آمدم که باید مرا کمک بکنی و گردنی من از دست این نفس شیطان لعین ام برباد می شوم برباد؟ هر قدر یکه رفاصه گریه وزاری نموده که سلطان با یزید را از عزم ایش منصرف بسازد با هزاران تاسف که نتوانسته وبالآخره ناچار شده باحالت گریه کنان تسبیح را از دست مبارک شان گرفته و بداخل خانه خود رفت.

فردا صبح که جناب سلطان غرض صرف نمودن نان چاشت در پهلوی شخص پادشاه نشسته بود که در همین اثنا از عقب دروازه قصر پادشاه یک آواز گریه بگوش شخص پادشاه رسیده که میگوئید انصاف وعدالت نیست خیر است که من رفاصه بوده و هستم .....؟

پادشاه فرموده اند که بروید بینید چه کسی در عقب درواره قصر گریه کنان داد و فریاد میزند. لحظه بعد موظفین آمده و گفتند که در عقب دروازه یک زن رفاصه استاده و فریاد زده میگوئید انصاف نیست، عدالت نیست من عرض دارم که میخواهم از را به شخص پادشاه صاحب بگویم و بس. پادشاه دستور داده و گفت برویدان زن رفاصه اینجا بیاورید خوب است که جناب حضرت سلطان با یزید صاحب نیز حضور داشته که در حق این زن رفاصه چه ظلم و بی عدالتی صورت گرفته که امروز این فیصله را جناب شخص سلطان صاحب با یزید بکند.

خلاصه اینکه!

زن رفاصه باحالت گریه کنان وارد تالار شده و گفت که ای پادشاه عادل من یک زن مقبول و بیوه بوده

وهستم که بخاطر پیدانمودن یک لقمه نان برای اولاد های صغیرام در محفظهای عروسی و شب نشینی مردمان این شهر آواز خوانی و رقصه گیری مینمایم . چند شب قبل شخص بسیار با روسخ و عزت دار این شهر بخانه من امده و خواهیش یک شب هم بستر شدن را برایم بیشنها دنموده .

از اینکه من هم پول نفقه اولادهایم را نداشتم ناچار پیشنهاد مذکور را قبول کرده ام و آن مرد عزت دار از سری شب تا به صبح چندین مراتبه از وجودم کام دلی خود را حاصل نموده بعد از اینکه صبح از خواب بیدار شدیم برایش گفتم که مبلغ تعیین شده ام را بدھید .

دز پاسخ برایم گفت که همین حالا پول ندارم فردا صبح برایت میاورم . پادشاه گفت که این آدم بد قول و صاحب عزت دار کی بوده و قابل مجازات میباشد ؟

زن آواز خوان رقصه اضافه نموده و گفت که این آدم بد قول در نزدیک شما نشسته است ؟ پادشاه در چهار طرف خود نگاه نموده دید که کسی نیست . شخص رقصه را شدید آتهدید نموده و گفت که در کجاست ای زن بد کاره ..... ؟

زن رقصه عرض نموده و گفت که ای پادشاه عادل همان شخص که در پهلوی شما نشسته واژ طرف روز به اصطلاح پیش شما و مردم ای شهر ملنگ بوده واژ طرف شب پلنگ است ؟ پادشاه فرمودند که ای زن بد کاره رقصه در پهلویم جناب مبارک حضرت سلطان بازیزید صاحب بسطامی میباشد ..... ؟

زن رقصه گفت که بلى من هم همین شخص را میگویم که از سری شب تا به صبح مرا در بغل خود گرفته و چندین مراتبه کام دل اش را از وجودام حاصل نموده همین شخص است . بلى همین شخص میباشد . شخصی پادشاه با اعصابانیت گفت که ای زن بد کاره زود بگو که توچه صبوتی داشته و داری در غیران همین حالا من تورا می کشم .

زن رقصه همان تسبح قیمتی ان مبارک را از جیب خود کشیده و بدهست شخص پادشاه داده و گفت که اینست سبوت من ..... ؟ زمانیکه چشم پادشاه به تسبح خودش افتاده سخت متاثرشده و فوراً بطرف شخص سلطان نگاه کرده و گفت که یا سلطان موضوع از چه قرار است ؟ انجناب هیچ چیزی نگفته بانهم پا دشاه سوال خود را تکرار نموده و گفت که ای سلطان بازیزید من شمارا میگویم سوال مرا جواب ندادی تابدanim که گپ از چه قرار است ؟

بانهم جناب شان بطرف پا ین نگاه نموده و چیزی نگفته که در همین اثنا شخصی پادشاه سخت اعصابانی شده و بالای موظفين حاضر باش های خویش امر نموده و گفت که این مرد فریبگار را از همین جا با مشت ولگت زده ، زده و از چهل بته های زینه قصر بیرون اش کنید و به مقدار هفت کیلو وزن استخوانهای مرده و هر گونه جانوران دیگر را حمیل و یا حلقه ساخته در گردن اش آویزان نماید و توسط اشخاص های چارچی و همچنان دول و سرونه درین شهر و بازار برده بگردانید و این چهره پیر و حانی را بمردم معرفی نماید تا اینکه تماماً مردم شهر و اطراف بدانند که اینست جناب شخصیت سلطان بازیزید صاحب بسطامی که از طرف روز ملنگ و شب پلنگ میباشد ؟

به هر صورت !

هر کسی به نوبت خویش ان مبارک را لت و کوب نموده و به اصطلاح زده ، زده از چهل بته های زینه قصر

پایین اش نمودن و هر ضربه که ان مبارک از دست سپاه و یا حاضر باش های پادشاه میخورد آنجانب به نفس
و یاشکم خود میگفت که دو گام نان پادشاه را میخوری حالا خوردن نان را بالایت حرام ساختم و یانی ؟
خلاصه اینکه !

بعد از لت و کوب زیاد به فرمان شخص پادشاه به اندازه هفت کیلو گرام استخوانهای مرده و دیگر حیوانات
را بداخل یک رسمان جهل نمودند و بشکلی حمیل و یا حلقه در گردن ان مبارک آویزان کردند که بعد از
آن در چهار طرف شهر و بازار توسط نواختن دول و سرنی بردن و بعد آن مبارک را درین یک دشت سوزان
که نی درانجا ب و یا سبزه بوده اندختن و گفتند که ای مرد زايد روحانی اگر دفعه دیگر ما تورا بطرف شهر
و یا بازار بینیم که امدى بودی فورا شمارا به امر پادشاه عادل خود در همان محل توسط سنگ ، چوب ، و یا
مشت و لگت میگشیم ؟

درحالیکه از گوشه های دهن و دندانهای آنجانب خون جاری بوده روی خود را بطرف عالم بالا نموده
و گفت که خداوندا خوب شد که من از دست این نفس لعین خود خلاص شدم و حالا دیگر این حمیل و یا
طوق خجالتی را تابه وقت مرگ از گردنم دورنمی سازم .

در همین اثنا از حضور حضرت پروردگار عالم بالا یش الهام شده که یا بایزید استخوانهای حمیل گردن
خود را میفروشی ؟

درحالیکه آنجانب سخت مجروح بوده و از جانب دیگر قدرت و توان صبحت نمودن را هم نداشته بود هیچ
جواب نگفت . لحظه بعد باز هم از طرف خداوند بزرگ ج بالا یش الهام شده که یا سلطان بایزید جواب
نگفتی حمیل استخوانهای گردن خود را میفروشی که من خوب خریدار هستم ؟

درحالیکه از یک طرف ان مبارگ از دست نفس لعین خویش سخت عذاب را کشیده و از جانب دیگر
سخت جالی شده و بطرف عالم بالا نگاه نموده و گفت که خداوندا تو استخوانهای حمیل و یا طوق گردن
مرا خریده نمی توانی ..... ؟ دو باره بالا یش الهام شده که ای بای یزید تو نمیدانیکه من شینه شاه و سلطان
هردو جهان بوده وهستم . هر قدریکه حمیل گردن تا نرا قیمت مینمائی بگو که من خریدار خوب هستم و
آنرا از گردن تان بکشید ..... ؟

به جواب الهام حضرت پروردگار عالم جناب سلطان بایزید صاحب گفت که خداوند آقیمت استخوانهای
حمیل گردنم صرف و صرف عفه نمودن تمام آگناه های او متان حضرت محمد رسول الله ص بوده و بس ؟
بالا یش الهام شده که یا بایزید یک قسمت از آگناه هان او مت های حضرت محمد را بخشیدم . حمیل گردن
خود را بکشد ..... ؟

آن مبارک گفت که خداوندا قبول ندارم تا اینکه تمام آگناه های او مت های حضرت محمد رسول الله ص
بخشیم ..... ؟

باز هم بالا یش الهام شده که یا سلطان بایزید دو قسمت آنرا عفه نمودم .
گفت قبول ندارم خداوند ای .

بار سوم از حضور پروردگار عالم بالا یش چنین الهام شده که ای نازدانه من سلطان بایزید سه قسمت از آگناه

های او متان حضرت محمد را بروی همین حمیل گردن تان عفه نمودم بکشید این استخوان های جانوران را از گردن خود .....؟

جناب مبارک حضرت سلطان با یزید صاحب بسطامی عرض نموده و گفت که خداوندادر صورت که قادر هستی ، غنی هستی ، رحیم هستی ، کریم هستی ، عزیز هستی ، روف هستی ، مالک هستی و خلاصه که ان وجودی پاک و مقدس هستی که بجز از قدرت ذات پاک خودت دیگر هیچ قدرت درجهان وجود نداشته وندارد پس در انصورت چرا تمامآ گناه های او مت های حضرت محمد رسول الله ص معاف نمیکنید .....؟

از جانب پروردۀ گار عالم بالایش الهام شده که ای سلطان با یزید من قادر هستم که همه را معاف نمایم اما همایت و عهده میدهم که یکی از او مت های حضرت محمد در دوزخ نباشد؟ ولیکن در این کاریک اسرلری است که جزار من کسی از نامیداند همین قدر بگذار که در روزی محشر من قاضی شوم و حضرت محمد شفا گر حالا بخاطر کشیدن استخوان های حمیل گردنت من سه قسمت گناه های او متان حضرت محمد مصطفی پیغمبر بر حق خود را بخشیدم دور کنید این حمیل استخوانها جانوران را از گردن .....؟ خلاصه اینکه ! انجناب استخوانهای حمیل گردن خود را دور نموده که بقدرت خداوند ابزرگ ج اثار و علایم ضربه خوردگی هم در وجود مبارک شان مشایده نمی شده .

در همین موقع متوجه شده که شخص پادشاه با هزارن نفر دیگر بشمول همان زن رقاصه به اصطلاح سرلوچ و پای بر هنر آمدن و راس آخود را درزیری قدمهای جناب حضرت سلطان با یزید صاحب بسطامی انداخته و مغدرت خواستند .....؟

جناب سلطان بطرف زن رقاصه نگاه نموده و گفت که ای زن آواز خوان و رقاصه تو چرا این رازی مرا فاش ساختی من از شما خواهیش نموده بودم چرا این کار را کرده اید و حالا میخواهی که از دست این نفس لعین خود باز هم در عذاب باشم .....؟

شخص زن رقاصه گفت قربانت شوم یا حضرت سلطان من در همان ابتدا این مطلب را میگفتم ترسیدم که پادشاه مرا نکشید دیگر طاقت کرده نتوانتم کفتم دلی پادشاه که مرا معاف نماید و یا می کشید اختیار دارد من مجبور شده واقعیت را برای شخص پادشاه گفتم ؟

شخص پادشاه بعد از دست بوسی و پا بوسی از جناب مبارک با یزید صاحب خواهیش نمودن که بیا که بروم در قصری پادشاهی .....؟

انجنب گفت که ای پادشاه من در همینجا خوش بود و هستم جائی نمیروم .....؟ همه حاضرین در گیریه وزاری نمودند شدن که یا سلطان عالم پس خیر در انصورت مارا معاف نکردی هیچ امکان ندارد تا نروی .....؟

خلاصه اینکه !

انجنب گفت در انصورت من همای شما میروم که هیچ وقت در قسمت صرف نمودن نان مزاحم من نشود و من در همان کلبه فقیریم خوش هستم نی در خوردن نان های رنگاه رنگ قصری پادشاهی شما ؟

شخص پادشاه قبول نموده و به اتفاق شخص پادشاه در همان کلبه درویشی خویش رفتند و از طرف دیگر

شخص پادشاه چندین دانه سکه های طلا را به زن رقا صه بخشیده و انهم از رقا صه گری خود توبه نموده و در خدمت جناب سلطان صاحب قرار گرفت.

دوستان عزیز!

حکایت جناب حضرت سلطان بازیزید صاحب بسطامی را که سال ۱۳۴۲ از زبان پدر کلان مرحوم خود جناب حاجی غلام محی الدین خان سابق مدیر عمومی فنی و تهدابگذار مکتب لیسه عالی مسلکی صنایع کابل شنیده بودم.

مرحوم غلام محی الدین خان حیدری

و آنرا نقل قول بشما عزیزان نگاشته امیدوارم که خوش تان آمدہ باشد و از جانب دیگران جناب در سال ۱۳۴۸ به اثر مرضی که داشتند به عمر ۹۹ سالگی در شهر نو کابل چشم از جهان پوشیده و بر حمت خداوند پیوست که رویش شاد و یاداش گرامی باد

والله علم ابا الصواب

ماه قوس ۱۳۷۷ مطابق برج دسمبر ۱۹۹۸ عیسوی

عزیز حیدری

گوتنبرگ - سویدن

حکایت مرد ریاکار و جناب سلطان بایزید بسطامی

گویند روزی شخص بحضور جناب مبارک حضرت سلطان بایزید صاحب آمده و گفت که قربانت شوم یا سلطان این تسبح که در دست داشته و دارم به تعداد یکهزار یک دانه موره های چوبی داشته و خواهیش مینمایم تا مرا رانمای نماید که روزهانه به تعداد چندین هزار مراتبه خداوند بزرگ ج را ثنا و صفت کرده یاد نمایم. جناب مبارک سلطان بایزید صاحب بسطامی فرمودند که روزهانه به تعداد پنج مراتبه خداوند بزرگ را از صمیم قلب تان یاد کنید.

انمرد باز هم سوال نموده گفتند که قربانت شوم ای بایزید صاحب من میگویم که خداوند بزرگ ج روزهانه چند هزار مرتبه یاد نمایم و شما میگوئید که پنج مراتبه. جناب باشی یزید صاحب فرمودند که اگر بالایت پنج مراتبه اضافی مینماید روزهانه به تعداد سه مراتبه خداوند ج را یاد بکنید.

آن شخص با خود گفت که اصلاً جناب مبارک سلطان صاحب گپ مرا متوجه نشده باز هم عرض نموده و گفتند که قربانت شوم یا بایزید صاحب شما گپ مرا هیچ متوجه نشده در حالیکه در دستم تسبح یکهزار دانه موره ئی چوبی بود که من میخواهم روزهانه چندین هزار مرتبه خداوند بزرگ ج را یاد نمایم و شما میگوئید که روزهانه سه مراتبه خداوند را یاد کنید ..... ؟

جناب سلطان صاحب فرمودند که اگر روزهانه سه مراتبه هم بشما مشکل باشد پس در انصورت یک مراتبه در روز خداوند ج را یاد نماید. آن مرد گفت قربانت شوم یا سلطان بایزید صاحب ببین که من چه میگویم و شما مرا چگونه رانمای نمایم ..... ؟

در همین موقع جناب حضرت سلطان بایزید صاحب بسطامی سخت جلالی شده و گفت که ای مرد ریا کار خیر حالا یک مراتبه بزیان باشی یزید بگوئید که یا الله ج زمانیکه انمرد ریاکار بزیان ان مبارک یا الله میگوید بقدرت خداوند دقعتاً جان بحق داده و محو کشته خاکستر شد.

دوستان عزیز !

این بود حکایت دیگر جناب مبارک حضرت سلطان بایزید صاحب بسطامی می در سال ۱۳۶۶ از زبان جناب حاجی غلام محمد خان غزنوی سابق مدیر سرمیا شاست ولايت غزنی شنیده بودم.

که نقل قول آنرا بشما عزیزان تقدیم نموده امید وارم که مورد دلچسپی و توجه خاصی تان قرار گرفته باشد با تاسف اطلاع پیدا نمودم که موصوف در سال ۱۳۷۷ چشم از جهان پوشیده و بر حمایت خداوند پیوست که روحش شاد و یاد آن فقیر کامل گرامی باد.

والله خیر و بالصواب

دسمبر ۱۹۹۸ مطابق برج قوس ۱۳۷۷

عزیز حیدری

گوتنبرگ - سویدن

حکایت دیگر سلطان بایزید صاحب بسطامی وامام جعفر صادق ^(۴)

دوستان عزیز !

میگویند که روزی از روزها جناب حضرت امام جعفر صادق علیه رحمه در کلبه درویشی و فقیرهانه شان مصروف مطالعه نمودن بوده که بعد از یک مدت کتاب خود را بسته نموده و بیکی از شاگردان خود که آنهم جناب سلطان بایزید صاحب بسطامی بوده دستور داده که یا بایزید شما کتاب دیگر مرا بدهد. جناب بایزید صاحب عرض نموده و گفت که قربانت شوم ای پیر جان کتاب دیگر شما در کجاست.....؟

جناب حضرت امام جعفر صادق رحمه الله علیه فرمودند که در طاق است .....؟

جناب بایزید صاحب گفت که قربانت شوم یا پیر در کدام طاق است .....؟

با شنیدن چنین جواب عصاب آن مبارک خراب شده و فرمودند که یا بایزید بسطامی از مدت هفت سال با اینطرف می شود که تو در این کلبه فقیرهانه من خدمت مینمایی و حالا میگوئید که در کدام طاق است .....؟

و تو تابحال طاق مراندیده اید .....؟

در جواب انبارک جناب بایزید صاحب گفت که قربانت شوم ای پیر جان شما راست میگوید که از مدت هفت سال با اینطرف میشود که من در اینجا بخدمت شما مصرف بوده و هستم . ولیکن در طول همین مدت بجز از طاق ابر و جناب مبارک شما را بکدام طاق دیگری اصلاح نگاه نکردام که باشندن جواب معنی دار جناب سلطان بایزید صاحب بسطامی حالت عجیب و غریبی برای حضرت امام جعفر صادق علیه رحمه پیدا شده و گفت که یا بایزید پیش بیا .....؟

زمانیکه انجناب پیش آمد که یا بایزید دهن خود را باز کنید .....؟

میگویند زمانیکه جناب سلطان بایزید صاحب دهن خود را باز نموده در همین اثنان جناب حضرت امام جعفر

صادق علیه رحمه از عمیق دل در دهان انحضرت یک کوف نموده که روایت چنین بوده و میگویند به امر خداوندا بزرگ ح یک نوری در داخل سینه ایش داخل شده که بعد آن مبارک در سراسری بلاک های اسلام شهرت خاصی پیدا نمود.

دوستان عزیز!

حکایت دیگری جناب مبارک حضرت سلطان بایزید صاحب بسطامی را که در سال ۱۳۴۸ از زبان مرحوم غلام ربانی جان ساحل دو کاندار کلاه دوزی منطقه بازار دهمزنگ شنیده بودم

آنرا نقل قول بشما عزیزان نگاشته امیدوارم که خوش تان آمدہ باشد. واژجانب هم با تا سف اطلاع دریافت نموده ام که این فقیر کامل در روزی مولود شریف سال ۱۳۷۲ چشم از جهان پوشیده که روحش شاد و یاداش گرامی باد.

والله خیر و بالصواب

دسمبر ۱۹۹۸ مطابق برج قوس ۱۳۷۷

عزیز حیدری

گوتبرگ - سویدن

azizuddinhdari@hotmail.com